

A bibliatanulmányozás gyakorlata

Jelölések:

 Példa a tárgyalt témakörben

 Nézz utána! – amolyan házi feladat jellegű tennivaló, hogy neked is legyen munkád!

 Ahol utána nézhetsz dolgoknak – ajánlott irodalom a könnyen hozzáférhető könyvek közül.

BEVEZETÉS

A Biblia egyszerre az áhítat és a bibliatanulmányozás eszköze. Ezt a kettőt meg kell különböztetni, de mindkettőre szükség van a lelki élet szempontjából. A keresztyén élet forrása a Biblia olvasása, az Ige feletti áhítat és az arra reagáló imádság. Hallgatjuk Isten Igéjét a prédikációban, de ez más, mint amikor alázatos szívvel, de kutató, vizsgáló értelemmel szeretnénk tanulmányozni a bibliai történéseket és azok jelentését. Ehhez már könyvekre, térképekre van szükség, papírra és ceruzára, egy konkordanciára vagy egy kommentárra. Tudomásul kell vennünk, hogy bennünket a Bibliánk eredeti értelmezésétől elválaszt több ezer év és több ezer kilométer földrajzi, történelmi, kulturális és vallási szakadéka. Ahhoz, hogy tisztán értsük az „itt és most” üzenetét, nem spórolhatjuk meg az „akkor és ott” feltárását. Ezért van szükség a Biblia tanulmányozására is, és ebbe a nehéz, fáradtságos, mégis csodálatos műhelymunkába szeretnénk bevezetni, mert hisszük, hogy a bibliatanulmányozás elengedhetetlen része az egyéni hitéletnek éppúgy, mint az ifjúsági órákra, igei szolgálatokra való felkészülésnek.

Szeretnénk már az elején segítséget adni ehhez a munkához, a bibliatanulmányozáshoz legszükségesebb könyvek jegyzékével:

- HAAG, Herbert (szerk.): Bibliai Lexikon. Szent István Társulat ____
- Keresztyén Biblia Lexikon I-II. Kálvin Kiadó. Budapest, ____
- Az újszövetségi gyülekezetek lexikona. Evangéliumi Kiadó, Budapest, é.n.
- BARTHA Tibor, Dr.: Az ószövetség népe. Szeged, 1998.

1. HÁTTÉR

Az „ott és akkor” feltérképezésének első lépcsőfoka, hogy mi is kissé Jézus korabeli palesztinai zsidókká váljunk. Mielőtt elgondolkodnánk azon, hogy miként kell értenünk egy-egy bibliai történetet, előbb a háttérrel kell tisztában lennünk: hogy van-e szerepe annak, hol, mikor, milyen körülmények között történt, mik voltak az akkori szokások, törvények, amelyek befolyásolták vagy épp meghatározták az eseményeket. Ezeket vegyük tehát sorra, néhány példával szemléltetve.

1.1. Földrajz

A legelső kérdés: hol történik az, amit a Biblia megörökített. Az események folyását és megítélését alapvetően befolyásolja, hogy az adott terület zsidó-, samáriai- vagy pogány terület.

Samáriát a zsidók amolyan félpogány országrésznek tekintették, és megvetették az ottaniakat. A pogányokhoz pedig betérni sem volt szabad, Péter ezért viaskodik olyan sokat Istennel, mielőtt Kornéliusz házába betenné a lábát. A sziro-föníciai asszony hitén is épp azért csodálkozik Jézus, mert az pogány terület volt, és ott nagyobb hitet talált, mint Izráelben (Mt 15.) Érdemes minden esetben elgondolkodni azon, hogy hol történnek az események. Júdea gazdagabb, Galilea szegényebb terület volt. Tisztában kell lennünk az Izráelt körbevevő népekkel is, származásukkal, történetükkel, hogy megérthessük a szerepüket a bibliai eseményekben.

Ajánlott irodalom a bibliai földrajzhoz:

A keresztyénség lexikona.

A zsidó világ lexikona

A Bibliai idők lexikona

Bibliai Atlasz

Jel 3:14-18 – Laodicea

„Mivel langyos vagy, és nem vagy sem hideg, sem forró: kiköplek a számból”

Laodicea városa olyan helyre épült, ahol nem volt forrásvíz, ami az ókori világban egy város számára létszükséglet volt. Az alapítók nem arra figyeltek, hogy olyan helyre tegyék a város alapkövét, ahol éltető víz van, csak a kereskedelmi-gazdasági szempontok voltak fontosak. A várostól északra, 10 km-re feküdt Hierapolisz, ahol forró termálforrás volt. Laodicea lakói építettek egy kővezetéket, és elvezették a gyógyvizet saját maguknak is. Csakhogy a távolság ahhoz már túl nagy volt, hogy a forró víz kihűljön, és így mire Laodiceába ért, langyossá vált, és nem volt jó arra, hogy gyógyítson. Szinte ugyanolyan távolságra délre feküdt Kolossé, ahol kitűnő ivóvízforrás fakadt. Mivel Laodicea éppen ebben is nélkülözött, ide is építettek egy kővezetéket, és elvezetették a hideg, friss vizet saját városukba. Csakhogy ez a távolság a hideg vizet felmelegítette az amúgy is meleg éghajlaton, és a hidegből megint csak langyos lett, mire a városba ért, és nem volt jó arra, hogy igyanak belőle. Ha a víz forró, akkor gyógyítani tud, ha hideg, szomjat oltani – ha langyos, akkor nem jó semmire. És a városnak – illetve az ilyen keresztyéneknek is – az a nagy tévedésük, sőt bűnük, hogy életük alapját nem a forrásnál fektették le, hanem ott, ahol pozíciót, gazdagságot, sikert reméltek. Nekik szól a reformáció mindig érvényes jelszava: „ad fontes” – azaz „vissza a forráshoz!”

? *Érdemes utána nézni a másik hat gyülekezet földrajzi és történeti adatainak is a Jelenések könyvéből, mert kiderül, hogy Jézus mindegyik gyülekezetnek olyan módon mondja el igei üzenetét, hogy abból a város lakói biztosan városukra, és azon keresztül magukra ismerjenek. Néhány konkrét igehely: Jel 3:7-8, Filadelfia földrajzi elhelyezkedése és a görög-római kultúra kapuja; Jel 3:18, Laodiceai gazdagság, ruhaipar és gyógyászati központja!*

1.2. Történelem

A Biblia nem a történelmen kívül álló, gyökerek, időbeliség, környezet nélküli események leírásának gyűjteménye, hanem az emberiség történelmének szerves része. Ahhoz, hogy megérthessük mondanivalóját, ismernünk kell a kort, amelyben az események játszódnak, a Közel-Kelet és a Római Birodalom történelmét.

Ajánlott irodalom a bibliai történelem megértéséhez:

Josephus Flavius: A zsidók története

Jel 3:1-3 – Szárdisz

„Vigyázz és erősítsd meg a többieket, akik halófélben vannak, ... ébredj fel ... hogyha nem vigyázol, elmegyek hozzád, mint a tolvaj, és nem tudod, melyik órában megyek el hozzád.”

Szárdisz Lydia tartomány fővárosa volt, és arról volt nevezetes, hogy egy szinte függőleges sziklafalra épült bevehetetlen fellegvéra tette stratégiailag biztos ponttá a tartományban. Bár nagyon sokszor próbálták hadsereggel megostromolni és elfoglalni a várost, ez mindössze kétszer sikerült, és az emberre nagyon jellemző módon másodsor pontosan ugyanúgy, ahogy először: a védők semmit nem tanultak elődeik hibáiból.

Hérodotosz görög történetíró leírja, hogyan foglalta el Círusz, perzsa király a várost Kr.e. 546-ban: „Szárdisz falai a fekvése miatt teljesen legyőzhetetlenek és bevehetetlenek tűntek. A város mögött emelkedett ugyanis a Tmolus hegység. Ezen a hegyen volt egy sziklafok, egy cölöphöz hasonló, amelyen állt a város erődje. Ez a helyzet lehetetlenné tette a szemből való támadást. Círusz megszállta Szárdiszt, és az volt a szándéka, hogy amilyen gyorsan csak lehet, beveszi, mert a város akadályozta a továbbvonulását. Üzenetet küldött csapataihoz, hogy jelentős jutalomban részesíti azt, aki utat talál az áthághatatlan sziklafal megmászására és az erőd elfoglalására. A seregben szolgált egy Hyeroades nevű katona is. Jól megnézte magának a sziklát, hogy találjon valami helyet a rohamra. Ekkor észrevett egy lyd katonát az ormon. Amikor a lyd katona ráhajolt a mellvértre, véletlenül leesett a sisakja a sziklára. Hyeroades látta, hogy a lyd katona átmászott a mellvértre, és egy sziklahasadékban lemászott a sisakért. Jól megnézte magának azt az utat, amelyen a lyd katona ment. Ugyanazon az éjszakán egy rohamcsapattal felkúszott ugyanazon az úton a sziklahasadékon. Amikor felértek, a csücsöt teljesen üresen találták. A várórség aludt, mert senki nem gondolta még álmában sem, hogy valaki is megtalálhatja az utat felfelé. Teljesen biztonságban érezték magukat. Hyeroades és társai harc nélkül tudtak előrenyomulni, kinyitották a kapukat, és a perzsák elfoglalták Szárdiszt.”

Jézus üzenete a levélben éppen ezt a hamis biztonságérzetet akarja leleplezni, hiszen a város lakói ismerték saját történelmük szégyenfoltjait, tudták, hogy a város múltjára a pecsétet az tette, hogy amikor éberem vigyázni kellett volna, aludtak. De az újonnan született élet szentségét is éberem kell őrizni, mert aki alszik, aki nem örökös, nem teszi a feladatát, könnyedén és harc nélkül győzi le a kísértő.

1.3. Élővilág

A Közel-Kelet élővilága nem mindenben egyezik meg a magyarországi mérsékelt égövi élővilággal. Természetesen nem szükséges botanikusnak vagy zoológusnak lenni ahhoz, hogy értsük a Szentírást, de néhány részlet nem csak gazdagabbá teheti, de meg is értetheti velünk, hogy egy-egy növény vagy állat miért szerepel hasonlatban, példabeszédben vagy tanításban.

Ajánlott irodalom a bibliai élővilággal kapcsolatosan:

Bibliai botanika ? (Bemutatja a növényeket és tanításokat is az egyes fajleírások mellé.)
Ezen kívül pl. a Keresztyén Bibliai Lexikon „Állatok” címszavánál mintegy 50 faj leírása és bibliai szerepe van felsorolva!

☞ **Ján 3:7** – „Viperák fajtatai ...”

„Viperák fajtatai!...teremjetez meztéréshez méltó gyümölcsöket!”

Keresztelő János hirdeti a Messiás jövetelét és az ítélet tüzét a pusztában, és az őt hallgatók közül sokan farizeusok és szaduceusok voltak. János nekik címezve folytatja beszédét ezzel a nagyon keménynek tűnő megszólítással: „Viperák fajtatai!”

A palesztin pusztában – ahol ez a párbeszéd lejátszódik – jó ismert kép lehetett, hogy a tikkasztó szárazságban időről időre bozóttüzek pusztítottak. Ilyenkor a viperák a pusztulás elől menekülve vagy a földbe ásták magukat, vagy elbújtak valami sziklarepedésbe, és miután a tűz felettük átvonult, előbújtak, és folytatták az életüket tovább.

János azt hirdeti, hogy az ítélet tüzét így nem lehet kikerülni, bár sokan próbálják – és itt elsősorban épp a vele szemben álló farizeusokra céltzott. Mert a megmeneküléshez nem elég az időleges helyváltoztatás – belső változásra, újonnan születésre van szükség. A tűz után a vipera vipera marad továbbra is, a bűnbánat nélküli keresztség, bemeztkezés semmit nem ér, mert a bűnös bűnös marad, ha nem a szívében, csak a vasárnapi szokásaiban mutatkozik változás.

1.4. Szokások, kultúra

Az ókori és a keleti ember másképp gondolkodott, másképp rendezte be az életét, más étkezési szokásai voltak, mint nekünk. Például a keleti ember naponta általában csak egyszer evett, este, ami számunkra az egészségtelen étkezéssel egyenértékű, a keleti pásztor a nyáj előtt ment, és vezette a nyáját, míg a magyar pásztor a nyáj után megy és tereli azt. A bibliai ember legnagyobb értéke a felsőruhája volt, amiből csak a módosabbaknak volt egynél több, és a zsidók találták fel az általános iskolát azzal, hogy még a leánygyermeknek is tanulniuk kellett olvasni és írni. Ha érteni akarjuk a Bibliát, kicsit nekünk is ókori keleti emberekké kell válnunk.

Ajánlott irodalom a bibliai szokásokkal kapcsolatosan:

Martens, Elmer: Újszövetségi bevezetés. KIA.

Schultz: Ószövetségi bevezetés. KIA.

BARTHA Tibor, Dr.: Az ószövetség népe. Szeged, 1998.

☞ **Jel 3:20 + Lk 24:28-30** – Kenyértörés

„... bemegetek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem.”

A Lukács evangéliumában a feltámadás után Jézus találkozik két Emmaus felé igyekvő tanítvánnyal. Bár egész úton együtt mennek és beszélgetnek, a tanítványok nem ismerik fel, csak amikor megtöri a kenyeret. Ebből a történetből a bennünket érdeklő részlet a következő: „... azok unszolták és kérték: Maradj velünk, mert esteledik, a nap is lehanyatlott már! Bement hát, hogy velük maradjon. És amikor asztalhoz telepedett velük, vette a kenyeret, megáldotta, megtölte és nekik adta. Erre megnyílt a szemük, és felismerték őt ...” (Lk 24:28-30). Tehát a tanítványok meghívják Jézust (vacsorálni), és amikor asztalhoz ülnek, Jézus töri meg a kenyeret.

A keleti kultúrában a kenyér megtörése és az áldás mondása a családfő kötelessége volt, soha nem a vendégé! Mi történt tehát? A tanítványok Jézust meghívják – még vendég – de amikor átlépi a küszöböt, már ő a házigazda, ő áld és ő oszt kenyeret! A közösség azzal kezdődik, hogy én hívom, de azzal végződik, hogy ő lesz az Úr a háznál, a szívben egyaránt. Ez a megtérés képe. „Én veled vacsorálok” –mert Jézust meg kell hívni az életünkbe is – de utána már „ő énvelem”, mert Jézus lesz az Úr!

☞ **Zsidó 4:12** – kétélű éles kard

„Az Isten igéje kétélű éles kard, ami megítéli a szíveket és a veséket ...”

Sokféle kard, kés, vágó- és harci szerszám volt forgalomban a bibliai időkben Palesztinában. Volt pallosszerű, csak a katonák által használt „nehézfegyverzet”, héberül kiddón; volt római típusú rövid kard, *chereb*; volt a zélótáknak olyan köpeny alá rejthető kis késük, amiket észrevétlen lehetett hordani, és bármikor egy éppen nem figyelő megszálló katona hátába lehetett döfni – de ebben az ígeversben – és Isten igéjével kapcsolatban sehol nem ezekről a fegyverekről, eszközökről van szó.

Az áldozati oltároknál szolgáló papoknak volt egy megszentelt kétélű késük – ezt semmi másra nem volt szabad használni, csak arra, hogy az oltárra szánt állat felvágásánál a tiszta, oltárra szánt részeket elválassza azoktól, amik nem kerültek az áldozatra.

Ilyen Isten igéje: az a feladata, „funkciója”, hogy belőlünk a tisztát, a szentet, a krisztust elválassza attól, ami tisztátalan, szentségtelen és nem krisztusi. Hogy az életünk egyre inkább azokkal a tulajdonságokkal, indulatokkal, gondolatokkal és tettekkel telítődjön, amiknek az oltáron lehet a helyük, ami pedig a „szemébe való”, az kerüljön is oda. Az ige mindig disztíngvál: választásra kényszerít és elválasztja, kimetszi belőlünk azt, aminek nem az oltáron a helye.

1.5. Vallástörténet

Az Ószövetség Isten és a zsidó nép szövetsége, az Újszövetség pedig ennek folytatása, amelyben a szövetség kiteljesedik minden emberre. Ez a szövetségi rend istentiszteletet, liturgiát, parancsolatokat, kegyességet hordoz magában. A zsidó étkezési, tisztulási és áldozási törvényeknek mindig megvan a maguk szerepe mind az ószövetségi ember számára, mind Jézus Krisztus előképeként az újszövetségi ember számára is. Maga Jézus mondja, hogy nem eltörölni, hanem betölteni jött az ószövetségi törvényeket, ezért elengedhetetlen a Biblia értelmezésénél ezeknek a törvényeknek és alkalmazásuknak ismerte.

☞ **Mk 5:25-34** – A vér folyásos asszony gyógyulása

„Egy asszony, aki tizenkét éve vér folyásos volt ... amikor meghallotta, amit Jézusról beszéltek, eljött, és a sokaságban hátulról megérintette a ruháját. ... Ki érintette a ruhámat?”

Miért ment ez az asszony titokban, hátulról közeledve Jézushoz, mintegy „lopni” a gyógyulást? Miért nem állt elé, egyenesen, őszintén, mint az összes többi beteg, nyomorult ember az evangéliumokban?

A vér folyásos asszony a Mózes törvényei szerint tisztátalan – ld. pl. 3Móz 15:25-27! Ez az asszony gyógyulni akart, de szégyellte bevallani, hogy tisztátalan. Valami kell Jézustól – a gyógyulás – de elmarad a vallástétel, önmaga leleplezése. Rejtegeti a tisztátalanságát, még Jézus elől is, ezért közelít hátulról.

De gyógyulás soha nincsen a tisztátalanságunk, nyomorúságunk beismerése nélkül, hiszen aki gyógyulni akar, elmondja az orvosnak, mi a baja, hogy az segíthessen rajta. Így van ez testileg és lelkileg egyaránt.

? *Érdemes utána nézni annak, hogy kik voltak a farizeusok, saducceusok és az eszénusok.*

1.6. Bevezetés a bibliai könyvekhez

Az egyes bibliai könyvek megértéséhez elengedhetetlen tisztában lennünk azzal, hogy mikor keletkezett, ki az írója, kinek szól, milyen célból született meg. A Jelenések könyvét például a legtöbb hívő nem olvassa, pedig az egyetlen könyve a Szentírásnak, amelynek már az olvasásához is boldogságmondások tartoznak (1:3) és amelynek célja az első versben éppen az, hogy felkészítse Krisztus szentjeit arra, ami rájuk vár. Ilyen értelemben talán épp az egyik legfontosabb könyve az újszövetségnek a hívő keresztyén ember számára. A könyvek bevezetéséről szóló tanulmányok foglalják össze a részletes tartalmat, a szerkezetét az egyes könyveknek, amelyből rengeteg érdekes és hasznos segítséget kapunk az írások jobb értéséhez.

Jelenések 7 levelének szerkezete

Ha a levelek elemzését végezzük, hamar rájövünk, hogy a jelenések egészére jellemző pontos szerkesztés a részletekben sem vész el. Mindegyik levél egységes séma szerint épül fel, és hét sztereotíp elemet tartalmaz:

1. címzés: ... *egyház angyalának írd meg, ...*
2. a beszélő bemutatkozása: ... *így szól, aki ...*
3. a gyülekezet kiértékelése: ... *tudom/ismerem dolgaidat ...*
4. a gyülekezet buzdítása vagy elmarasztalása: „... *de/ha ...*”
5. felhívás bűnbánatra: ... *tarts bűnbánatot*
6. exhortáció: *akinek van füle, hallja ...*
7. ígéret: *a győztesnek ..*

Ez a hét alkotóelem azonban nem minden levélben fordul elő, egyes levelekből egyes elemek hiányoznak. A hiányzó részek alapján is fel lehet állítani közöttük egy szerkezetet:

1. Efézus	elmarasztalás
	bűnbánati felhívás
2. Szmirna	buzdítás
	nincs bűnbánati felhívás
3. Pergamon	elmarasztalás
	bűnbánati felhívás
4. Thiatíra	elmarasztalás
	buzdítás
	nincs bűnbánati felhívás
5. Szárdisz	elmarasztalás
	bűnbánati felhívás
6. Filadelfia	buzdítás
	nincs bűnbánati felhívás

7. Laodicea elmarasztalás
bűnbánati felhívás

Az egyes elemek megléte és hiánya a hét levélben a Jelenések egész szerkezetére jellemző 3 + 1 + 3 csoportosításban jelentkeznek. Ugyanez a szerkezet egy más szempontú csoportosítás alapján, amely a levelekben szereplő gondolati egységeket, kifejezéseket vizsgálja:

}	1. Efézus	hamis apostolok Nikolaiták az élet fája	}
	2. Szmirna	akik zsidóknak mondják magukat Sátán zsinagógája	
	3. Pergamon	hű tanú Nikolaiták rejtett manna	
	4. Thiatíra	Isten Fia Jézabel a Sátán mélységei hajnalcsillag	
}	5. Szárdisz	élő - halott fehér ruha Atyám előtt	
	6. Filadelfia	akik zsidóknak mondják magukat Sátán zsinagógája	
}	7. Laodicea	hideg - meleg fehér ruha Atyámmal	

? Vizsgáld meg a Teremtéstörténet hét napjának eseményeit. Hogyan lehetséges, hogy előbb voltak növények (harmadik nap) és csak azután teremtette meg Isten a Napot, holdat és a csillagokat (a negyedik napon)? Nézz utána, hogy mit írnak erről a teológusok! Olvasd el pl. _____ Teremtéstörténet című könyvének X. fejezetét. Vagy: Olvasd át figyelmesen a János evangéliumából azokat a történeteket, amikor Jézus csodát tesz. Gondold át, hogy milyen minőségű csodákat tett, mi változott meg a csodatételek közben, és meg fogod látni, hogy hét különböző területén nyúlt bele Isten hatalmával az emberi életbe. Melyik ez a hét terület? Megtalálod több János evangéliumáról szóló könyv bevezetésében!

2. SZÖVEGKÖRNYEZET

2.1. Kereszthivatkozások, idézetek

Minden bibliafordítás tartalmaz olyan kereszthivatkozásokat, amelyek vagy a párhuzamos helyekre, vagy összefüggésekre, vagy pedig ószövetségi idézetekre utalnak. Ezeket a régi fordításokban az igeversék alatt, újabban pedig oldalanként szokták kisebb betűnagysággal feltüntetni.

☞ **Máté 4:6** – Jézus megkísértése

„Ha Isten Fia vagy, vesd le magadat, mert meg van írva: Angyalainak parancsot ad, és azok tenyerükön hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe.”

Az eredeti ószövetségi idézet a Zsolt 91:11-12-ben így hangzik: *„Mert megparancsolja angyalainak, hogy vigyázzanak rád minden utadon, kézen fogva vezetnek téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőben.”* – A Sátán idézetéből hiányzik az eredetiben feltételt szabó „minden utadon” kitétel, ami az Istennek való engedelmességre utal. „Minden utadon”, azaz akkor, ha ezek az utak Isten útjai, vagyis miközben engedelmeskedsz Istennek, valóban nem érhet baj. De a Sátán éppen az engedelmességtől akarta eltántorítani Jézust, és hivatkozott Isten ígéreterére, miközben az Isten által adott feltételekről hallgatott. – Ez a Sátán taktikája ma is: ígér mindenfélét, olyanokat, amiket Isten is ígért, de hallgat arról, amit Isten feltételül szabott ezekhez az ígéretekhez: a Neki való engedelmisséget.

☞ **Mt 26:23 + Jn 13:26** – Júdás leleplezése

„Aki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem ...” – *„Akinek én mártom be a falatot, és odaadom.”*

Itt egy olyan eseményről van szó, amelyet mindkét evangélista megörökített – viszont látszólag ellentmondanak egymásnak. Vagy az egyik, vagy a másik igaz. De ha így van, akkor az egyik evangélista tévedett és rosszul emlékezett a történetekre. Viszont ebben az esetben mi menti meg a Bibliát a többi tévedés, feledékenység okozta zavar vádjaitól?

Hívő emberek meggyőződése, hogy a Bibliában nincsenek tévedések, zavarok, mert azok mindig bennünk vannak. Az egyetlen feloldása ennek a látszólagos problémának, hogy mindkét részlet megtörtént ugyanazon a vacsorán.

„Aki velem együtt mártja a kezét a tálba ...” – ez nem csupán annyit jelent, hogy az lesz az áruló, akivel a Mester együtt eszik. Ezt már tudták a tanítványok. Ez nyilván konkrétan egy valakire való utalás, mégpedig a tizenkettőből arra az egyre, aki egyszerre nyúl a Mesterrel a tálba. Ez tehát nem szokványos dolog, mert akkor ebből nem derülne ki, hogy ki az áruló. Akkor ennek a mozzanatnak nagyon szokatlannak és feltűnőnek kellett lennie abban az asztalközösségben. Bizonyára mindannyian láttunk már olyat, hogy két ember ugyanabban a pillanatban akarja ugyanazt csinálni, mondjuk épp abban a pillanatban lépnek egy ajtó elé. Ilyenkor az egyik azonnal hátralép, és udvariasan előre engedi a másikat. Önkéntelenül teszi ezt az ember azzal, akit tisztel és becsül. – A régi zsidóknál ez olyan szigorú udvariassági szabály volt, hogy egy deuterokanonikus irat – ez azt jelenti, hogy a katolikus Bibliában benne van, de a miénkben nincs, nem azért, mert, semmi valóságalapja nem lehet, hanem mert igaz ugyan, amit leír, de nem isteni ihletésű – a Sirák könyve egyenesen és konkrétan megtiltja azt is, hogy valaki a kezét egy másik valakivel együtt nyújtsa a tálba. Szó szerint így hangzik ez az idézet: *„Ha asztalnál ülsz másokkal, ne tolakodj vele együtt a tálba.”* – Ezt a könyvet az Úr Jézus idejében nagyon jól ismerték. Előfordulhatott tehát, hogy ketten egyszerre nyúljanak a tál felé, de a tálba már nem, mert az egyik rögtön visszahúzta a kezét, és megvárta, míg soron következhet. Ha viszont mégis megtette, ez nem csak neveletlenség, udvariatlanság volt, hanem annak a

kifejezése, hogy *nem ismerem el a másikat magam fölött állónak*, azaz én nagyobb vagyok, mint a másik, ezért neki kell viszakoznia. Én nem térek ki az ő útjából, térjen ki ő az enyemből, mert én vagyok az úr!

„*Akinek én mártom be a falatot, és odaadom.*” – A páskavacsoránál az volt a szokás, hogy a házigazda a vacsora végefelé mindenkinek adott egy darabka kenyeret, amit előzőleg bemártott valami léfélébe, amit a szentföld bőségének jeléül mindenféle gyümölcsökből főztek össze. És amikor az Úr Jézus ebből adott a tanítványainak, nem hagyta ki Júdást sem! Nem nézett át a feje fölött, „ha te úgy, akkor én is úgy”, nem tett semmiféle megjegyzést az előbbi magatartására, hanem kínálta neki is ugyanazt, amit mindenki másnak. „Tessék Júdás, itt a kenyér: ezt fogom megtörni majd, ahogyan a testem töretik meg minden emberért, köztük teéérted is. Fogadd el ...” – de Júdás ezt már nem bírja ki. Az ilyen nagy szeretet láttán az ember vagy összetörik és könnyekre fakad – vagy megkeményedik és menekül. Jánosnál ezt olvashatjuk: „... és akkor a falat után belement a Sátán.” Micsoda borzasztó illusztrációja ez annak, amit később Pál apostol így írt le: „*Aki méltatlanul eszi e kenyeret ... kárhozatot eszik, mert nem becsülte meg az Úrnak testét.*” Júdás nem becsülte meg az Úrnak testét, életét, szeretetét – elrohant, hogy kiszolgáltatassa őt a katonáknak.

Ez a kétféle elbeszélése ugyanannak a mozzanatnak azt hangsúlyozza ki, hogy bár Júdásnak Jézus már nem számított – Jézusnak Júdás, és a bűnös ember még mindig számít. Ezt azonban csak az evangéliumok harmóniája ragyogtatja fel, a két részlet, párhuzamos igehely egymás mellett való értelmezése.

2.2. Konkordancia

A Konkordancia olyan segédkönyv a Bibliatanulmányozáshoz, amely az egyes szavakat szedi ábécérendbe, és azokat az igeverseket sorolja fel, amelyekben a keresett szó szerepel. Általában azok használják, akik keresnek egy igeverset, de nem emlékszenek a helyére, és egy, a versben szereplő szó segítségével megkeresik az előfordulások között. Igazi haszna azonban inkább az, hogy egy-egy bibliai kifejezést a szöveggörnyezetek alapján tudunk értelmezni, hogy mikor, milyen körülmények között használták a Biblia szereplői és írói.

Magyar nyelvű konkordanciák:

Konkordancia a katolikus fordítású Újszövetséghez. Balázs K. – Oppolányi ____.

Konkordancia. Evangéliumi Kiadó. (Kivonat, nem szerepel benne minden szó és igevers)

Konkordancia a Károli fordításhoz. Teljes. Szerk.: Baranyai János.

Újszövetségi Szómutató Szótár. Balázs Károly. (Teljes görög-magyar konkordancia.)

FOTÓ: KONKORDANCIA

2.3. Igeszakasz kontextusa: szakasz, könyv, Biblia

A kontextuson azt a gondolatmenetet értjük, amely végigfut egy-egy könyvön, fejezeten vagy szakaszon. Megmutatja a könyv vagy kijelölt szakasz tervét, logikáját, nézőpontját, felépítését, s mindezt a távolabbi környezet fényében teszi. Egy-egy bibliavers vagy szakasz értelmezésénél a következőképp kell eljárunk: miután elolvastuk a vizsgált igét, olvassuk el az egész részt, fejezetet, amelynek része, hogy megérthessük az előzményeit és a következményeit. Azután nézzük meg, hogyan illeszkedik bele a könyv mondanivalójába. Végül pedig vessük egybe, hogy másutt a Biblia mit mond ugyanerről a témáról.

Lk 17:7-10 – Szívtelen Istenünk van?

„Vajon megköszöni-e annak a szolgának, hogy teljesítette, amit parancsolt neki?”

A leírásból az derülhet ki, hogy a mi Istenünk szívtelen, aki nincs tekintettel arra, hogy szolgálói mennyit dolgoznak, kihajtja belőlük a szuszt és még csak meg sem köszöni. Ilyen a mi Istenünk?

Ha a Biblia más igeverseit is figyelembe vesszük, bizony egészen más Istenképet mutatnak be. Olvasd el ezzel kapcsolatosan a következő verseket: _____

Akkor tehát itt miért beszél ilyen keményen Jézus a tanítványaival?

Olvasd el az egész szakaszt, az első verstől kezdve! Mi történik tágabb összefüggésekben? Jézus beszélget a tanítványaival, és elmondja nekik, hogy Isten milyen normákat ad a neki engedelmeskedőknek (1-5 versek). A tanítványok kétségbeesnek, hogy ők ezeket a normákat nem tudják teljesíteni. Erre kéri Mesterüket: *Növelj a mi hitünket* (6.v.) Jézus erre így válaszol: ha csak mustármagnyi hitetek volna ... A tanítványok ezek után azt gondolhatták, elég ez a mustármagnyi hit, és akkor már minden rendben van, semmi további tennivaló nincsen. Jézus ezért folytatja ezzel a példázattal, amelyben azt mondja ki, hogy a mustármagnyi hit azoknak adatik, akik szolgálni akarnak, mert a hitből ez a végsőig való szolgálat fakad. Így kiderül, hogy a hit nem a szolgálat helyett van, de a szolgálathoz biztosan adatik!

? *Nézd meg, mit mond ez a két igevers a hitről: Róm 3:28 – Jak 2:24! Kegyelemből vagy cselekedetekből van-e a hit? Keresd ki egy Konkordanciából mindkét kifejezést, és nézd meg, milyen szövegösszefüggésekben szerepelnek ezek a szavak. Gondolkozz el, milyen összefüggésben beszél Pál és milyenben Jakab a hitről? És gondold végig, mi a Biblia egészének tanítása ezzel a témával kapcsolatosan.*

2.4. „Amin átsiklik a szemünk” – a szöveg részletei

Vannak a Szentírásban olyan apró részletek, amelyekre olvasás közben ritkán figyelünk fel. Egy-egy mellékesnek tűnő tulajdonság, részlet, egy félmondat, egy utalás, ami nem viszi előre a történéseket – mégis, ha nem sajnáljuk az időt és az utánajárást, hasznos ismeretekkel és fontos üzenetekkel gazdagíthatnak bennünket.

Jn 13:13-14 – Mester és Úr

„Ti így hívtok engem: *Mester és Uram, és jól mondjátok, mert az vagyok. Ha tehát megmostam a lábatokat, én az Úr és Mester ...*”

Szinte észrevétlen az a különbség, amit a tanítványok mondanak Jézusról, és amit ő mond önmagáról, hiszen mindkettő azonos szavakat tartalmaz: Mester és Úr. Viszont a sorrend eltér egymástól!

A tanítványok azt mondják: Mester és Úr. Abban az időben Izraelben sok mester, rabbi járta az országot, és hirdette a tanításait. Az emberek meghallgatták ezeket a „mestereket”, és eldöntötték, melyiket tartják igaznak, melyiket akarják követni, és a számukra legszimpatikusabb, leghihetőbb lett úrrá az életükben, annak a követésére szánták oda magukat. Tehát előbb „levizsgáztatták” a mestert, azután ha megfelelt, követték őt. Jézus ezzel szemben azt mondja: Úr és Mester, azaz előbb Úr lesz az életünkben, hisz csak azután leszünk képesek megérteni igazságait is, főképp pedig követni őt, mint Mesterünket. Egyébként sincs semmi

jogunk vagy lehetőségünk, hogy mi vizsgáljassuk Istent! Tehát ez a szinte észrevétlen helyreigazítás Jézustól egy viszonyulás helyreigazítása, amely abban a korban ugyanolyan elterjedt volt, mint manapság.

☞ **Jn 21:15** – Jobban szeretsz-e ezeknél?

„Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem ezeknél?” (Károli)

Ha elképzeljük a szituációt, akkor Jézus kérdését valószínűleg egy magától értetődő gesztus is kísérte: mutatott valahova, amikor ezt mondta: ezeknél. De vajon hova mutatott? A halakra, amelyeket éppen a partra halmoztak egy csodálatos halászat után – vagy a többi tanítványra?

Az első variáció: a halakra mutatott. Péter – meg a többi tanítvány – Jézus halála után visszament a Tibériás-tengerhez halászni. Kissé cinikusan mondhatnánk: ennyi telt a hitükből. Meghalt a Messiás, vissza az előző életünkhöz, a biztos megélhetéshez. Jézus utánuk megy, és a halakra mutat: Péter, dönts végre el, kit szeretsz: a halaidat, a hajódat, a megélhetésedet – vagy engem? Jogos és biblikus kérdés.

A másik variáció: a többi tanítványra mutat. Péter nagypénteken elárulta Jézust. Azonban ezt épp az az esemény előzi meg, hogy Jézus figyelmezteti őket, hogy mi fog történni, mire Péter a többiekre mutat: „Ha *mindenki* (a többiek) meg is botránkozik benned, *én* soha ...” Ha Jézus Péterre mutat, azt kérdezi: Péter, még mindig többre tartod magad, mint a többiek? Még mindig önmagadban bízol a kegyelem helyett? És is jogos kérdés, és biblikus is.

Ebben az esetben mindkét lehetőség megáll, és bár nem tudjuk eldönteni, hogy Jézus valójában hová mutatott, tanulságos volt végiggondolni mindkét lehetőségét ennek az apró mutató névmásnak, mert mindkét eset magunkra nézve is fontos kérdéseket vetett fel.

3. SZÖVEG

A Szentírás mélyebb megértéséhez sajnos nem spórolhatjuk meg az eredeti szöveg értelmezését. Ez elsősorban a teológusok, lelkipásztorok feladata, de minden tanítónak, igehirdetőnek felelőssége. Természetesen nem kell mindenkinek egy teológiai szeminárium keretein belül elsajátítania a bibliai görög és héber nyelvet, de amit mindannyian megtehetünk, amikor egy-egy igevers értelmezésével időt töltünk el, hogy egy kommentár vagy segédkönyv segítségével utánanézzünk annak, hogy amit olvasunk, az mit jelentett a bibliai korban élő ember nyelvén és kultúrájában. Sokat segíthet több bibliafordítás összehasonlítása is, magyar nyelven legalább tízféle fordítás hozzáférhető, de ha valaki ismer modern nyelveket (angol, német stb.), még többet tanulhat az egyes mondatok, kifejezések visszaadásaiból. Még egyszer: ezek a példák már olyan ismereteket feltételeznek, amelyeknek nincs mindenki birtokában – de nem is kell. Viszont ha valamely bibliai szakasszal értelmezési problémáink, kérdéseink akadnak, bátran keressünk szakkönyveket, vagy kérdezzük meg lelkipásztorunkat, mert sok esetben éppen ez a nyelvi elemzés tesz rendet a sokféle értelmezési lehetőség között.

 Néhány olyan kommentár, amely egyszerű nyelven, mindenki számára érthető módon foglalkozik bibliai könyvek nyelvi elemzésével:

3.1. Az eredeti szöveg – a szavak szintjén

Mit jelent az angolban a „jam”? Lekvár vagy közlekedési dugó? Mit jelent a magyarban a „szín”? Feketét-fehéret, egy színházi darab egyik részét vagy helyet? Mit jelentett a XIII. századi huszita Bibliában a „szellet” szó? Bélgázokat vagy szellemet?

A szavaknak több jelentésük, jelentésárnyalatuk van, ami függ attól, hogy melyik korban, milyen kulturális töltettel, milyen szövegösszefüggésben használják. Ezeket egy holt nyelv esetében – mint amilyen a bibliai görög, héber, és az egyház latin nyelve – ma már csak szótárak, lexikonok segítségével lehet valamelyest nyomon követni, hogy egy-egy kifejezés jelentésárnyalatai hogyan változtak az idők folyamán, vagy a szónak megfelelő tárgy hogyan is nézett ki a valóságban több ezer évvel ezelőtt. Problémák így is lesznek bőven, de legalább megpróbáljuk az eredetit leginkább visszaadó mai magyar fordítást megtalálni, még akkor is, ha azt az egy kifejezést egy fél oldalon kell megmagyarázni.

☞ **Mt 16:18** – Péter, szikla

„Én pedig ezt mondom neked: te Péter vagy, én pedig ezen a kősziklán építem fel az egyházamat, és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta.”

Talán köztudomású, hogy a Péter szó is kősziklát jelent – de akkor Péter lenne az egyház alapja? Hogy is van ez? Krisztus vagy Péter a kőszikla?

Nos, a görög szöveg eldönti a kérdést. Krisztusra vonatkozóan minden esetben a *petra* (petra), míg Péterre vonatkozóan a *petrosz* (petroj) szót használja az újszövetség eredeti nyelve. A kettő közötti különbség pedig megadja az igevers értelmezését: a *petrosz* szűkebb értelme: „kövecske, letöredezett sziklatörmelék”. Ebben az értelemben használja a Makkabeusok könyvének görög fordítása is (2Makk 4:41). Ezzel szemben a *petra* jelentése: „szikla, sziklatömb”. Tehát Péter sziklaszilánk a kősziklán, Krisztuson. Az Egyház Krisztusra a sziklára épül fel, és Péter élete csak akkor teljesedik ki, ha ennek a kősziklának, sziklatömbnek a része. Ebben az értelemben nem fog ez az igevers szemben állni az Újszövetség egész kijelentésével azt sugallva, hogy nem Krisztus, hanem Péter az Egyház alapja. Nekünk pedig tanulság, hogy a mi életünk is csak akkor van biztonságban, ha az egyetlen biztos kősziklán vagyunk szilánkok, kövecskék.

☞ **Csel 5:13** – „Megerőszakolni” Krisztus gyülekezetét

„... de mások közül senki nem mert hozzájuk (Péterhez és a jeruzsálemi gyülekezethez!) csatlakozni”

A 12. vers azzal kezdődik, hogy az apostolok által sok csoda és jel történt. A 2:41-47 részben a jeruzsálemi gyülekezetet úgy mutatja be az Ige, mint akiket kedvelt az egész nép. Nem áll ez ellentétben azzal, amit ez a vers sugall? – Egy fontos közbevetés: *Soha nem a Szentírásban vannak az ellentmondások és a problémák, hanem bennünk!*

Amikor Lukács azt írja: senki nem mert hozzájuk „csatlakozni”, akkor azt a kifejezést használja, amit a profán görög nyelv a szexuális megerőszakolásra is használt. A Bibliában természetesen ebben a jelentésárnyalatában másutt nem szerepel. Itt azonban csak ezzel a jelentéssel magyarázható ez a megjegyzés. Mit jelent a szexuális erőszak? Tiszta esetben azt, hogy valaki elvesz valamit, ami nem az övé. Betör egy szövetségbe, hiszen a nő valószínűleg nem a felesége, tehát nem vele kötött házassági szövetséget. Mivel a szexualitás egyedül a házassági szövetségen belül legitim a Biblia tanítása szerint, minden azon kívüli bűn. Mit jelent mindez a gyülekezet összefüggésében? A gyülekezet tagjai is

szövetséget kötöttek: „újszövetséget” Krisztussal. Ennek a szövetségnek pedig vannak áldásai a gyülekezet közösségében. Azonban sokan vannak, akiknek kellene az áldások, a hit gyümölcsei és ajándékai, a közösség gazdagsága – de szövetségkötés nélkül. Ezt a vallásoskodás, a képmutató hitélet, amely a kegyességnek a látszatát ugyan megtartja, de annak ereje nincs. És ebben a pünkösöd utáni gyülekezetben, amelyet olyan erős volt a Szentlélek uralma, hogy Anániásnak és Szafirának halállal kellett lakolni a képmutató hazugságáért, nem mertek szövetségkötés, azaz megtérés és újjonnan születés nélkül hívőknek látszani, vagy eljátszani, hogy a Krisztus szövetségébe beletartoznak. Nem merték megerőszkolni a Krisztus gyülekezetét. Ebben a gyülekezetben a hazugok, képmutatók vagy meghaltak, vagy megtértek. Ez lehet, hogy ma már ebben a formájában nem sajátja a gyülekezeteknek, de az mindenképp, hogy a gyülekezet sohasem lehet közömbös a környezetére. A tiszta, szent életű hívő emberek közössége taszítja azt, aki ragaszkodik a bűneihez, de vonzza azokat, akik meg akarnak térni.

☞ **1Kor 15:14** – Hiábavaló hit

„Ha pedig Krisztus nem támadt fel, hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is.”

Milyen a „hiábavaló” igehirdetés, a „hiábavaló” hit? A hiábavaló görög szava a *kenosz* (*kenoj*) jeletése: „üres”. Ha pontosítottuk a fogalmat, akkor milyen az üres igehirdetés, az üres hit? Olyan, ami nem szól semmiről? Aminek nincs semmi értelme? Ami olyan dolgokról szól, amik nem igazak? Minden igehirdetésnek van tárgya és minden hitnek van tartalma. Még az ateizmusnak is, mert hinni kell abban, hogy nincs Isten. Az üres, hiábavaló hit az, amelyik nem jó semmire. Szól valamiről vagy valakiről, csak épp nem boldogít, nem segít, nem ad válaszokat. Mert ha Krisztus nem támadt fel, mindezeket tenni sem tudja. Rengeteg olyan ember van, aki hisz valamiben, lehet, hogy még harcol is érte, életét is adja, de mégsem teszi boldoggá, mégsem ad a hite – az, amiben/akiben hisz – választ, megoldásokat, reménységet, békességet. Az üres, hiábavaló igehirdetésnek csak szavai, mondatai vannak, lehetnek szépek és igényesek – de nincs semmi vígasztaló, megtartó, szabadító ereje. Az üres, hiábavaló hitnek vannak dogmái, parancsai, liturgiája – de nincs mindennapos valósága, amit élni lehetne és ami hatással van az ember életére: a sajátjára és másokéra egyaránt.

3.2. Az eredeti szöveg – a nyelvtan szintjén

Ez már valóban nyelvi, teológiai bibliaértelmezés. Csak néhány példát lássunk arra, hogy milyen különbségek vannak a görög és magyar igeidők használata között, aminek aztán perdöntő következménye van az igevers értelmezésére nézve is:

☞ **Jn 6:32** – Igeidők: adta – adja

Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adta, hanem az én Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret.”

Ebben a versben az igeidők váltása még a magyar fordításban is nyomon követhető: a zsidók szerint a mennyei kenyér múlt idejű, mert Mózes adta – régen, a pusztai vándorlaskor, míg Jézus azt mondja, a mennyei kenyér jelen idejű valóság, mindennapos ajándék az Atyának, mert „adja”, folyamatos jelen időben. És ez a kenyér ő maga. Az egész beszélgetésben (6:29-35) Jézus a zsidók

tévedéseit javíthatja ki. Amit mi tanulságul levonhatunk, hogy Isten munkája sohasem múlt idejű, nem abból kell élnünk, amit régen, a hóskorban, nagyjainkkal tett, hanem amit velünk ma, és holnap, mindig a jelenben engedelmeskedve akar és tud tenni az Atya.

☞ **Zsidó 6:4-6** – nincs megtérés

„Lehetetlen ugyanis, hogy akik egyszer ... elestek, azok ismét megújuljanak és megtérjenek, hiszen újra megfeszítik önmaguknak az Isten Fiát, és meggyalázzák őt.”

Ez az igeszakasz már sok hívőnek okozott lelki törést, depressziót. Ilyen könnyen elveszíthető az üdvösség? Aki megtérése után elesik, annak nincs bocsánat?

Ha az eddig tanultakat is hasznosítani akarjuk, és megvizsgáljuk, máshol mit mond a bűnbocsánatról a Szentírás, könnyen rájöhethetünk, hogy ez nem igaz. De akkor miért van ez a Bibliánkban?

Ha két melléknévi igenév egymás mellé kerül, azok igeideje meghatározza a két tagmondat egymáshoz való viszonyát is. A 6. versben lévő két particípium a görög nyelvtani szabályok szerint egyidejűséget fejez ki, tehát a fordítás így lenne helyes: „*amíg* megfeszítik és meggyalázzák az Isten Fiát, addig nincs számukra megújulás és megtérés.” De amint abba hagyják, megvallják bűneiket, számukra is elérhető Isten kegyelmes bocsánata, a megtérés és a megújulás. Ezt a jelentést azonban csak a görög nyelvtan ismeretében bogozhatjuk ki az igeversből, anélkül marad az értetlenség és a kétségbeesés, hiszen megtérésünkkel nem válunk büntelenné. De Isten mindig meg tudja szabadítani a szabadulni vágyót. Aki azonban ragaszkodik a bűnéhez, az elvész, annak számára valóban nincs bocsánat – mert nem akarja elfogadni!

☞ **Mt 16:19** – Amit megkötsz, amit elengedsz

„... amit megkötsz a földön, kötve lesz a mennyekben is, és amit feloldasz a földön, oldva lesz a mennyekben is.”

Bár ez az igeszakasz a pápai primátus egyik alappillére, nem ezt, hanem inkább a mögötte rejlő, mindenkire érvényes üzenetet próbáljuk megvizsgálni. Az igeszakasz látszólagos problémája, hogy azt sugallja, a mennyben földi irányítás lehetséges, hiszen amit itt lenn megkötnék, kötve lesz a mennyben is. Tehát kimondatlanul is, de az ember van hatással Istenre. A Biblia ezt másutt mindenütt másképp tanítja.

A görögben a kötésre és az oldásra is két-két azonos ige található, az egyiket teszi Péter, a másik vonatkozik a beállt eredményre. A kérdés, hogy melyik történik előbb.

Nézzük az igeidőket: Péter cselekedetei jövő idejűek: amit a jövőben majd meg fogsz kötni vagy oldani ... a menny – közvetve Isten – cselekedetei pedig passzív befejezett szerkezetben áll, azaz az *már* megkötött és megoldott. A helyes visszaadás tehát ilyesmi: Péter, amit meg fogsz kötni majd a jövőben, az legyen már megkötve a mennyben ... - azaz csak azt kösd meg, amit Isten már megkötött. Mert Péternek kell engedelmeskednie a mennyei szabályoknak és döntéseknek, nem fordítva! Semmit sem lehet tiltani, amit Isten meg nem tiltott, és semmit sem lehet megengedni, amit Isten előzőleg meg nem engedett!

3.3. Stílusalakzatok

A bibliaértelmezés utolsó – általunk tárgyalt - eleméhez jutottunk el: ez a stílusalakzatok meghatározása. Ezzel kapcsolatban is hadd hozzak hétköznapi példát. Ha azt mondjuk: „a kocka el van vetve”, legtöbben tudjuk, hogy ezt Julius Ceasar mondta a triumvirátus leverése előtti csata kezdetén, és azt jelenti: nincs visszaút – és a legtöbben ebben az értelemben is használjuk, és nem kezdünk el dobókockát keresni a szavainkhoz. Vagy ha azt halljuk: „ajándék lónak ne nézd a fogát”, akkor ebben az inkább csak lóerőkkel teli világban nem indulunk el a fogászatra – mert ez csak egy közmondás. Amikor a Biblia azt mondja, hogy az Isten országa olyan, mint a mustármag, valószínűleg senki nem gondol arra, hogy a mennyország sárgásbarna színű, vagy hogy 2 mm hosszú, sem arra, hogy az Isten országát locsolni kell, hogy növekedjen. Ez hasonlat, és a hasonlatok megértéséhez azt a szabályt kell ismernünk, hogy a hasonlítottnak és a hasonlónak mindig csak egy közös pontja van, a többi tulajdonság vagy részlet nem számít – jelen esetben, hogy a kicsiből nagy lesz. Az ilyen szabályok miatt érdemes ismerni a Bibliában használt stílusalakzatokat és értelmezésüknek szabályait. Most csak egyet nézzünk példaképp, egy nagyon kritikus példázatot:

Lk 16:1-12 – Példázatok: A hamis sáfár

Ebben a példázatban Jézus egy olyan embert állít követendő példaként, akit a csalásai miatt gazdája épp ki akar rúgni, mire ő a gazda adósai részére hamisít okmányokat, hogy őt ezért befogadják.

Jézus soha nem javasolta a bűnt senkinek – amit ez a hamis sáfár tesz, az pedig bűn. Csakhogy Jézus hozzáteszi azt a kis figyelmeztető toldalékot, hogy a „maguk nemében” okosabbak a világ fiai az Isten fiainál. Ez a sáfár, amíg le nem bukott, magának harácsolt. Amikor kiderült a hamissága, és közelgett a büntetés, hirtelen másoknak kezdett el gyűjteni – mégha ezt sem tisztességesen tette. Jézus csak és kizárólag ezt a fordulatot nevezi követendőnek: hogy valaki azzal akarja megmenteni magát, hogy másokért kezd el dolgozni. Csak a „maga nemében” – tehát maga a módszer bűnös továbbra is, arra nem vonatkozik a gazda dicsérő szava – de a módszer haszonélvezői megváltoznak, az én helyett a te lesz. És bibliai értelemben éppen ez a megtérés: 180 fokos fordulat önmagamtól a másik ember felé.

Ez csupán néhány szempont és példa a Biblia tanulmányozásához. A legfontosabb az, hogy „ésszel” is olvasd a Bibliát, és ha valamit nem értesz, ne lapozz tovább, hanem próbáld megfejteni a jelentését, mert csak azután válhat üzenetté számodra. Ez a munka sok kitartást, imádságot kíván, de barátokat ad és mélyebb istenismeretre vezet.